

Hakan Özyıldız, Habertürk Gazetesi, 08 Temmuz 2010

hozyildiz@htgazete.com.tr

Enflasyondaki olumlu gelişme faizleri etkiler

Haziran enflasyon verileri piyasalarda olumlu hava yarattı.

Piyasa oyuncuları haklılar. Çünkü son iki ayın TÜFE verileri beklenenden daha iyi. Haziran ayındaki iyileşmenin en büyük nedeni gıda ve akaryakıt fiyatlarında görülen düşüşler. Gıda fiyatları bir ayda yüzde 2,5 azalmış.

GIDA HARCAMALARI AZALİYOR

Ancak, yaptığım sohbetlerden anladığım kadarıyla, esnaf alım gücünden şikâyetçi. İşin bu kısmı biraz ilginç. Kendimce yaptığım küçük ve dar kapsamlı bir araştırmadan çıkardığım sonuç şu: Hem e.t.t.e Tüketici Endeksinin hem de TEPAV'ın yayımladığı TEPE endeksinin son sayılarında gıda harcamalarında bir azalma göze çarpıyor. Bu etkinin nedenlerinden birisi, gelirler beklenenden daha az arttığı için, gıda yerine diğer harcama kalemlerine kaymalar yaşanıyor olabilir. Örneğin, elektronik eşya ve telefon harcamalarındaki artış aylardır devam ediyor.

İnsan sağlığından tutun dış ticarete kadar oldukça geniş etkisi olan gıda harcamalarındaki azalma çok dikkat edilmesi gereken bir gelişme. İnsanlar ne kadar süreyle daha az gıda tüketmeye katlanabilirler bilinmez.

Dış ticaret deyince, özellikle Eurodaki düşüşün ithalat yoluyla enflasyona çok önemli etkisi hatırlanmalı. İthalatın iç fiyatlara etkisini ölçmek için dış ticarete konu olan mal grubunda Haziran ayındaki yüzde 0,83 oranındaki azalışa; ithal veya ihraç edilemeyen hizmet grubu fiyatları yüzde 0,20 oranındaki artışa bakmak gerek. Mal ve hizmet grubu fiyatlarının farklı yönlerde hareket etmesinin bir nedeni değerli kur. Yerli para değerli olduğu için ithal edilen her ürün, içeride üretilenden daha ucuz olduğu için enflasyonist baskı yaratmıyor.

İthalat ve kura değinmemin bir nedeni de son günlerde haber bültenlerinde geniş bir biçimde yer alan dışarıdan et ithalatı konusu. Esenboğa havaalanında gezintiye çıkan, Kapıkule'de gümrüğe takılan canlı hayvanlardan elde edilen et, fiyatlarda yükselişi durdurdu. İçeride yeteri kadar üretmediğimiz için ithalata başlamak zorunda kaldık. Arjantin'deki çiftçi kazandı, biz de ucuz et yemeğe hazırlanıyoruz.

İthalatın etkisine bir de endeksteki ağırlığı fazla olan gıda ürünlerindeki mevsimsel ucuzlamayı da eklerseniz enflasyondaki olumlu gelişmeyi özetlemiş olursunuz.

FAİZLER YÜKSELMEYECEK

TÜFE ve ÜFE'dekilerin yanı sıra çekirdek enflasyondaki olumlu seyir de Merkez Bankası'nın para politikası kararlarını destekliyor. Bu bağlamda piyasalarda yorum yapan birçok uzman, faiz artışı beklentilerini ya ötediler ya da faiz artış tutarı tahminlerini düşürdüler.

Bu gelişme faiz artışı bekledikleri için bekleyen, içeride Hazine kâğıdı almayan yabancı yatırımcıların kararlarını etkileyecektir. Bu günlerde dışarıda parasını sıfıra yakın faiz geliri için merkez bankalarına yatıran yatırımcı için, yüzde 8,5 faiz gelirinin güzelliğini düşünsenize.

Ama her olumlu gelişmenin bir de öteki yüzü var. Yukarıda da değindiğim gibi, gıda fiyatları düşüyor, ayrıca enerji fiyatlarında da azalma var. O zaman yılın ilk çeyreğinde oldukça dikkat çeken bir performans gösteren ekonomik büyüme, acaba yılın kalan bölümünde aynı canlılığını sürdürebilecek mi? Şimdilik sağlıklı bir değerlendirme yapmak için erken olmakla beraber, eğer yeteri kadar arz olmasına rağmen talep azalması nedeniyle fiyatlar aşağıya gidiyorsa soruna başka bir açıdan bakmak gerekebilir.

Bu konuda sağlıklı bir karar verebilmek için TC Merkez Bankası'nın bu ayın sonunda yayımlayacağı Enflasyon Raporu'nu beklemekte yarar var. Çünkü çıktı açığı (output gap) konusundaki en kapsamlı çalışma orada var.

Yanı sıra mevsimsel etkilerden arındırılmış enflasyondaki yaklaşık yüzde 0,4'lük aylık artışın en sağlıklı yorumunu da Merkez Bankası yapacaktır.